

POMORSKA LIGA ZADANIOWA ZDOLNI Z POMORZA

Konkurs dla uczniów dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej oraz gimnazjów i oddziałów gimnazjalnych województwa pomorskiego w roku szkolnym 2018/2019

Etap I – kwalifikacyjny

Przedmioty rozwijające kompetencje społeczne

Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań zapoznaj się z instrukcją.

Drogi uczniu !

- Masz przed sobą test sprawdzający wiadomości i umiejętność w zakresie uzdolnień z takich przedmiotów, jak: *język polski, historia, WOS, plastyka, muzyka*.
- Przeczytaj uważnie polecenia do wszystkich zadań. Dokładnie i czytelnie zapisuj swoje rozwiązania i odpowiedzi.
- Do niektórych zadań podane są cztery odpowiedzi: A, B C, D. Jedna jest poprawna - wybierz ją. Nie używaj korektora. Jeżeli się pomylisz obwiedź kołem błędną odpowiedź i zaznacz odpowiedź prawidłową.
- Do innych zadań zapisz odpowiedź w wyznaczonym miejscu.
- Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz maksymalnie otrzymać 30 punkty.
- Spróbuj rozwiązywać zadania po kolei. Jeśli nie potrafisz rozwiązać któregoś zadania, przejdź do następnego. Do opuszczonego wrócisz, jeśli będziesz mieć czas.
- Masz do rozwiązania 20 zadań.
- Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 60 minut. Pracuj spokojnie i uważnie.

POWODZENIA !

Zadanie 1. [0 – 2 pkt]

Przeczytaj uważnie tekst umieszczony poniżej, a następnie odpowiedz na pytania.

„Światową sensacją stało się odkrycie przez lorda Carnarvona w 1922 roku grobowca Tutenchamona, [...] żyjącego ponad 1300 lat p.n.e. W grobowcu znaleziono nie tylko sarkofag z mumią, lecz również tysiące drogocennych przedmiotów stanowiących wyposażenie władcy w jego pośmiertnej drodze. Tajemnicze okoliczności śmierci odkrywców zrodziły przekonanie o tzw. „klątwa Tutenchamona” ścigającej tych, którzy zakłócili sen [zmarłego]”.

[cyt. za: J. Dybicz, Testy diagnozujący dla gimnazjum, www.45minut.pl]

A. Kim był Tutenchamon ?

.....
.....
.....

B. Wyjaśnij, co oznacza pojęcie „klątwa Tutenchamona”?

.....
.....
.....

Zadanie 2. [0 – 1 pkt]

Połącz imiona postaci z ich opisami.

1. Re	A. jedyny Bóg w religii Żydów
2. Budda	B. chiński mędrzec, twórca systemu filozoficznego
3. Jahwe	C. bóg Słońca w religii starożytnego Egiptu
4. Konfucjusz	D. oświecony, twórca nowej religii w Indiach

Odpowiedź: 1. .... 2. .... 3. .... 4. ....

Zadanie 3. [0 – 2 pkt]

Na podstawie opisu chaty z XVI wieku należącej do Jana Kochanowskiego wyjaśnij użyte określenia: **kurna chata i alkierz.**

„W tej części majątku dworu nie było, jedynie obszerna chata, z sosnowych okrągłaków zbita, stara już, kurna [...], zawilgocona, przeżarta grzybem, z jednej strony podparta drągami. [...] dach pokryty słomą i zarosły zielskiem. Sień idąca przez chatę na przestrzał dzieliła ją na dwie części, po jednej stronie była biała izba czyli świetlica i alkierz, po drugiej izba czarna to jest kuchnia i komora. [...] pomieszczenia były czarne i okopcone, bo nich no tylko rozpalono ogień, dym wałęsał się po całym domu [...]. Oczywiście, okien z szybami tu nie było.”

[cyt. za: J. Porazińska, Kto mi dał skrzydła, Warszawa 1986, s. 182.]

A. kurna chata (dymna chata) –

.....
.....
.....

B. alkierz –

.....
.....
.....

Zadanie 4. [0 – 2 pkt]

Dopisz do wydarzeń daty lub wydarzenia do dat:

Wydarzenie	Data
A. Konrad Mazowiecki sprowadził Zakon Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego do Polski	
B. Bitwa popularnie nazywana Odsieczą Wiedeńską stoczona pomiędzy wojskami dowodzonymi przez Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy	
C.	29 – 30 listopada 1830 r.
D.	22 stycznia 1863 r.

Pytanie 5. [0 – 1 pkt]

Poniżej zamieszczono fragmenty biografii trzech postaci, o istotnym znaczeniu w literaturze. Rozpoznaj je i wpisz ich imię i nazwisko do tabeli.

Fragment biografii	Postać (imię i nazwisko)
A. Polski poeta, eseista, dramaturg, twórca słynnego cyklu poetyckiego „Pan Cogito”, autor słuchowisk.	
B. Polski poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz i dyplomata; przebywał na emigracji we Francji, następnie w Stanach Zjednoczonych; laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1980); autor powieści „Dolina Issy”.	
C. Polska poetka, eseistka, krytyczka, tłumaczka, felietonistka; laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1996); autorka zbioru poezji „Widok z ziarnkiem piasku”.	

Zadanie 6. [0 – 2 pkt]

Przyporządkuj wymienione nazwy tańców ludowych do poszczególnych krajów. Wpisz je poprawnie do tabeli.

czardasz, hajduk, krakowiak, krzesany, kankan, kalinka, mazur, oberek, polonez

Polska	Francja	Rosja	Węgry

Zadanie 7. [0 – 1 pkt]

Oceń, czy poniższe zdania dotyczące polskich dynastii są prawdziwe, czy fałszywe. Wybierz zakreślając P – jeżeli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeżeli zdanie jest fałszywe.

A. Określenie Piastowie pochodzi od imienia legendarnego, domniemanego protoplasty dynastii – Piasta	P	F
B. Określenie Jagiellonowie pochodzi od Władysława I, wielkiego księcia litewskiego i króla Polski,	P	F
C. Określenie Wazowie pochodzi od dynastii szwedzkiej panującej w Królestwie Szwecji i Rzeczypospolitej Obojga Narodów	P	F

Zadanie 8. [0 – 1 pkt]

Spośród poniższych wydarzeń oznaczonych literami A – D wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i wydarzenie chronologicznie ostatnie. W tabeli zaznacz litery, którymi oznaczono wybrane wydarzenia.

8.1.	Wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D
8.2.	Wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D

- A. 100-lecie Odzyskania Niepodległości przez Polskę
- B. uchwalenie obowiązującej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej
- C. zamach z 11 września na wieże World Trade Center w Nowym Jorku
- D. wybuch drugiej wojny światowej

Źródło do zadania 9. i 10.

Fotografia A.

Fotografia B.

Źródło: <https://bing.com/images> [...] Data pobrania: 07.10.2018 r.

Zadanie 9. [0 – 1 pkt]

Fotografia A. przedstawia:

- A. Stańczyka – z obrazu Jana Matejki
- B. Zygmunta Starego – z obrazu Jana Matejki
- C. Błazna Królewskiego – z obraz Artura Grottgera
- D. Stefana Batorego – z obrazu Jacka Malczewskiego

Zadanie 10. [0 – 1 pkt]

Fotografia B. przedstawia:

- A. Napoleona III Bonaparte – króla Francji
- B. Napoleona I Bonaparte – cesarza Francji
- C. Napoleona III Bonaparte – konsula cesarstwa francuskiego
- D. Napoleona II Bonaparte – syna cesarza Francji

Zadanie 11. [0 – 3 pkt]

W 1908 r. Maria Konopnicka napisała wiersz pt. "Rota". Wiersz ten dzięki muzyce Feliksa Nowowiejskiego stał się nieformalnie hymnem narodowym. W przytoczonym fragmencie, w wyznaczone miejsca wpis brakujące słowa.

Nie rzucim ziemi skąd nasz ród!
Nie damy pogrześć ..... [A].
Polski my naród, polski lud,
Królewski szczepek .....[B.] Piastowy.

Nie damy, by nas gnębił wróg!
Tak nam dopomóż Bóg!
Tak nam dopomóż Bóg!
Do krwi ostatniej kropli z żył
Bronić będziemy ducha,
Aż się rozpadnie w proch i w pył
[C.] ..... zawierucha.
Twierdzą nam będzie każdy próg!
Tak nam dopomóż Bóg!
Tak nam dopomóż Bóg!
Nie będzie [D.] ..... pluł nam w twarz
Ni dzieci nam germaniń,
Orężny wstanie hufiec nasz,
Duch będzie nam hetmaniń. [...]

Zadanie 12. [0 – 1 pkt]

Narządy mowy to:

- A. jama ustna, język, jama gardłowa
- B. jama ustna, płuca, przepona, język
- C. płuca, tchawica, krtań, jama gardłowa, ustna i nosowa
- D. płuca, tchawica, jama ustna, język

Zadanie 13 [0 – 1 pkt]

Do podanych funkcji dopisz imię i nazwisko osoby, która ją obecnie pełni.

A. Minister obrony narodowej

.....

B. Marszałek Sejmu RP

.....

C. Minister edukacji narodowej .....

D. Marszałek Senatu RP .....

Zadanie 14 [0 – 2 pkt]

Na podstawie tekstu wykonaj polecenie.

Korupcja – grzech społeczny.

„Zjawisko korupcji można podzielić na dwa typy. Pierwszy obejmuje przypadki korupcji na szczeblach władzy .Polega na przestępczym nadużyciu publicznego stanowiska dla uzyskania prywatnych korzyści. Wysoki urzędnik państwowy za dużą sumę pieniędzy oferuje firmie wygranie przetargu na budowę autostrady, inny np. korzysta ze służbowej karty kredytowej wybierając się na prywatne zakupy lub zatrudnia za łapówkę szwagra na wysokie, świetnie płatne stanowisko. Polityk zdobywa pieniądze dla swojej partii w nieuczciwy sposób Przykłady można by mnożyć. Drugi rodzaj to korupcja przez małe „k”. Dotyczy co prawda niewielkich kwot , ale w Polsce jest niemal powszechne. Chodzi o łapówki dawane przez wiele ludzi policjantom za odstąpienie od wymierzonej kary, lekarzom za przyspieszenie terminu operacji, urzędnikom za pomyślne i szybkie załatwienie sprawy”.

[Cyt. za: Michał Krakowiecki „Gość Niedzielny” nr 17/2002]

A. Wyjaśnij jak autor artykułu rozumie pojęcie korupcji:

.....
.....
.....

B. Wymień trzy dziedziny życia publicznego, w których może dochodzić do korupcji.

.....
.....
.....

Zadanie 15. [0 – 2 pkt]

Podkreśl w tabeli imię i nazwisko osoby aktualnie pełniącej funkcje:

Prezydent RP	Andrzej Duda; Piotr Duda, Lech Kaczyński, Mateusz Morawiecki
Prezydent Francji	Nicolas Sarkozy; Francois Hollande; Manuel Vals; Emmanuel Macron
Prezydent Rosji	Dmitrij Miedwiediew; Władimir Putin; Wiktor Zubkow; Michaił Gorbaczow
Premier Wielkiej Brytanii	Theresa May; David Cameron; Tony Blair; John Major

Zadanie 16. [0 – 1 pkt]

Wstaw na mapie konturowej Polski litery odpowiadające poszczególnym województwom:

- A – województwo lubuskie
- B – województwo podkarpackie
- C – województwo mazowieckie
- D – województwo małopolskie

Źródło: www.wikipedia.org. / kategoria: mapy konturowe. Opracowanie własne.

Zadanie 17. [0 – 1 pkt]

Zaprezentowany na mapie podział administracyjny Polski został wprowadzony w roku:

- A. 1950
- B. 1975
- C. 1989
- D. 1999

Zadanie 18. [0 – 1 pkt]

W Polsce inicjatywę obywatelską musi poprzeć (podpisać) minimalna liczba obywateli

- A. 10 tysięcy osób
- B. 50 tysięcy osób
- C. 100 tysięcy osób
- D. 250 tysięcy osób

Zadanie 19. [0 – 1 pkt]

Na podstawie mapy podaj nazwę państwa i jego stolicy

Źródło: www.itaka.pl

Odpowiedź: .....

Zadanie 20. [0 – 3 pkt]

Napisz krótko jakie czynniki wpływają na świadomy wybór zawodu przez dorastającą młodzież?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....